



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 юли 2023 г.
(OR. en)

11604/23
ADD 2

Междуетноститутуционално досие:
2023/0211 (COD)

EF 230
ECOFIN 756
UEM 231
CONSOM 268
CODEC 1322

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	29 юни 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	SWD(2023) 234 final
Относно:	РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, придружаващ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно създаването на цифровото евро и Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно предоставянето на свързани с цифровото евро услуги от доставчици на платежни услуги, учредени в държави членки, чиято валута не е еврото, и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1230 на Европейския парламент и на Съвета и Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно статута на законно платежно средство на евробанкнотите и евромонетите

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2023) 234 final.

Приложение: SWD(2023) 234 final



ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.6.2023 г.
SWD(2023) 234 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващ

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета
относно създаването на цифровото евро

и

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета
относно предоставянето на свързани с цифровото евро услуги от доставчици на
платежни услуги, учредени в държави членки, чиято валута не е еврото, и за
изменение на Регламент (ЕС) 2021/1230 на Европейския парламент и на Съвета

и

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета
относно статута на законно платежно средство на евробанкнотите и евромонетите

{COM(2023) 364 final} - {COM(2023) 368 final} - {COM(2023) 369 final} -
{SEC(2023) 257 final} - {SWD(2023) 233 final}

Необходимост от действия

Цифровизацията и новите технологии все повече влияят върху живота на европейските граждани и европейската икономика и тази тенденция се отразява и в плащанията. Парите в брой са единствената досега форма на пари на централната банка, които са достъпни за обществеността, но които не могат да се използват в цифровата сфера. Това означава, че за нарастващ дял от плащанията хората и предприятията вече нямат възможност да изберат да използват пари на централната банка. Освен това хората и предприятията все повече се насочват към частни цифрови платежни средства, също и в ситуации, в които могат да се използват пари в брой. Липсата на цифрова валута на централната банка за плащания на дребно в еврозоната може постепенно да застраши паричния суверенитет на Евросистемата. Липсата на широко достъпни и използвани пари на централната банка в цифровата ера може също така да намали доверието към частните пари, които разчитат на конвертируемост по номинална стойност с публичните пари на централната банка. И накрая, цифровата икономика освен това се нуждае от безрискова цифрова валута на централната банка за подкрепа на четвъртата индустриална революция и версия 3 на Световната мрежа.

Възможни решения

Съществуващите или планирани публични (например незабавни плащания) или частни инициативи в ЕС се основават на използването на частни форми на пари и следователно не решават основния проблем по отношение на формата и наличността на пари на централната банка. За разлика от това проблемът може да бъде решен чрез цифрова версия на парите на централната банка, т.е. цифрово евро, което да бъде достъпно за малки по размер плащания.

Създава се нова форма на пари на централната банка, достъпна за широката общественост, наред с евробанкнотите и евромонетите, и се урежда в основните ѝ характеристики с регламент на ЕС въз основа на член 133 от ДФЕС.

В настоящия анализ се оценява въздействието от създаването на цифрово евро и от регулирането на неговите ключови характеристики по отношение на общата цел да се гарантира, че емитираните от Европейската централна банка (ЕЦБ) пари на централната банка може да подпомогнат икономиката на ЕС в цифровата ера, като същевременно се запази ролята на парите в брой. Освен това в него се вземат предвид две конкретни цели: 1) укрепване на паричната котва на еврото в цифровата ера, като се гарантира, че парите на централната банка както във физическа, така и в бъдеща цифрова форма, са широко достъпни и приети от ползвателите в еврозоната и са съобразени с техните нужди, като същевременно се запазва финансовата стабилност, и 2) укрепване на отворената стратегическа автономност на ЕС чрез увеличаване на конкурентоспособността на еврото спрямо други валути, ЦВЦБ на трети държави и други частно емитирани средства за плащане, които не са деноминирани в евро.

Възможни са няколко варианта за внедряване на цифрово евро. В предложените варианти беше разгледан начинът, по който цифровото евро може да бъде уредено, за

да се постигнат целите на политиката, като същевременно се балансират ключовите компромиси: i) предоставяне на възможност за широко използване, като същевременно се гарантира лоялна конкуренция с частните платежни решения, ii) защита на неприкосновеността на личния живот, като същевременно се гарантира проследимост, iii) осигуряване на широко използване, като същевременно се защитава финансовата стабилност и предоставянето на кредити, и iv) подкрепа за международното използване, като същевременно се намаляват рисковете за държавите извън еврозоната и Евросистемата.

Въздействие на предпочитания вариант

Въз основа на сравнение на ефективността, ефикасността и съгласуваността бе установено, че предпочитаната комбинация от варианти е представената по-долу:

- Предоставяне на статут на законно платежно средство на цифровото евро със задължение за всички получатели да го приемат — макар и с обосновани и пропорционални изключения (вариант 1в) — и доброволни или целеви задължителни договорености за разпространение (вариант 1д/е). За да се избегнат прекомерните такси за търговците, следва да се определят максимални задължителни тавани въз основа на методология, определена в законодателството и разработена от ЕЦБ (вариант 1з). За да се гарантира съгласуваност между всички форми на публични пари, се предлага също така статутът на законно платежно средство на парите в брой да се регламентира в паралелно законодателно предложение.
- Осигуряване на високо равнище на неприкосновеност на личния живот при офлайн безконтактни плащания с ниска стойност чрез обработване на лични данни, свързани със самоличността на ползвателите, в момента на откриване на сметки в цифрово евро при доставчиците на платежни услуги, но без да се разкриват данни за операциите на доставчиците на платежни услуги, докато онлайн плащанията ще се третират като частни цифрови платежни средства в съответствие с настоящите изисквания в областта на БИП/БФТ (вариант 2в, 2г).
- Намаляване на риска от премахване на финансовото посредничество и риска за финансовата стабилност, като се позволи на Европейската централна банка да определя и прилага инструменти за ограничаване на функцията на цифровото евро като средство за съхраняване на стойност (вариант 3б).
- Предоставяне на цифровото евро първо на физически и юридически лица, пребиваващи или установени в еврозоната, както и на посетители (вариант 4в), но евентуално разширяване на по-късен етап с включването на държави членки извън еврозоната и трети държави със споразумения и/или договорености със Съюза и/или Европейската централна банка, така че да се намалят рисковете за финансовата стабилност и паричния суверенитет на Евросистемата и на държавите извън еврозоната (вариант 4б).

Тази комбинация от варианти би довела до няколко ползи. Ползвателите ще имат по-голям избор и сигурност при решенията си за плащане, тъй като те също биха могли да използват парите на централната банка, не само парите на търговските банки, при цифровите плащания. Освен това биха могли да се ползват от поддържаното доверие в паричната система, което се осигурява от цифрова парична котва, която в крайна сметка също така поддържа провеждането и ефективността на своята парична политика и по този начин допринася за финансовата стабилност и стабилната макроикономическа среда. Лесното за използване цифрово евро би засилило финансовото приобщаване в едно цифровизирано общество. Търговците също ще имат по-голям избор и ще имат полза от по-голяма конкуренция на общоевропейския пазар на плащания, особено когато преговарят с частни доставчици на плащания. Доставчиците на платежни услуги (ДПУ) биха могли да разпространяват цифровото

евро на своите клиенти, да генерират такси и да предлагат допълнителни иновативни услуги, изградени върху цифровото евро. Освен това цифровото евро ще подпомогне отворената стратегическа автономност чрез създаването на нова схема за плащане, която ще бъде по-устойчива на потенциални външни смущения. Цифровото евро може също така да подкрепи европейския бизнес за бъдещи случаи на използване в четвъртата индустриална революция и версия 3 на Световната мрежа, като им предостави публична алтернатива за условни плащания. Във връзка с международната роля на еврото, докато цифровото евро в първата стъпка би било с акцент върху еврозоната, на по-късен етап може да се предвиди използване извън еврозоната, при условие че рисковете за финансовата стабилност и паричния суверенитет са достатъчно ограничени. След това би могло да се насърчи търговията и да се намалят валутните рискове.

Разходите по изпълнението на инициативата ще се поемат от Евросистемата, търговците и ДПУ. Евросистемата ще трябва да инвестира в създаването на инфраструктура за цифрово евро (както онлайн, така и офлайн), включително мрежова инфраструктура и инфраструктура за сетълмент. Еднократните разходи на ДПУ ще включват адаптиране на front-end системи (приложения, онлайн банкиране, банкомати), back-end системи (включително както платеца, така и получателя (приемане) и интеграция със системи за сетълмент и управление на сметки) и адаптиране на БИП/„Опознай клиента си“, борба с измамите, счетоводство и други бизнес процеси. Търговците ще трябва да заплатят разходите, за да могат техните терминали да приемат и плащания в цифрово евро. От съображения за пропорционалност предпочитаният вариант предвижда изключения от задължителното приемане за някои категории получатели с ясното разбиране, че търговците и НПО, приемащи частни електронни платежни средства, ще трябва да приемат и плащания в цифрово евро. Може да има и известни разходи за обучение за потребителите, подобно на разходите за обучение, свързани с електронното банкиране или нови приложения.

Инициативата също така ще доведе до някои оперативни (повтарящи се) разходи. Очаква се Евросистемата да понесе разходи във връзка например с управление на схемата за цифрово евро, маркетинг на инициативата, обучение на потребители и търговци, осигуряване на поддръжка на клиенти и управление на информационно-технологичната инфраструктура. ДПУ ще трябва да поемат разходите за операции като свързана поддръжка на клиенти, БИП/БФТ и проверки за измами и управление на операции. Приходите от такси и лихви на ДПУ също могат да бъдат засегнати. Търговците ще трябва да плащат таксите за операции и годишните такси за поддръжка и лиценз на своите ПОС терминали. Разумно е обаче да се предположи, че тези разходи няма да бъдат по-високи от таксите/разходите за съществуващите платежни средства (предимно пари в брой и дебитни карти), които цифровото евро ще замени. Хората биха могли да се ползват от свързани с цифровото евро услуги за „основно използване“ безплатно и да плащат такси за операции за допълнителни услуги, които също се очаква да бъдат сравними с разходите за съществуващите платежни средства. В

законодателството ще се обърне особено внимание на това да се гарантира, че налаганите от търговците такси са пропорционални.

Плащанията с цифрово евро ще бъдат изправени пред подобни кибер-, ИТ и други оперативни рискове като при съществуващите платежни системи. Освен това Евросистемата може да бъде изправена пред повишени кибер- и оперативни рискове като емитент на цифрово евро. Въпросите, свързани с киберсигурността, се разглеждат от съществуващото и предстоящото законодателство, на което цифровите плащания в евро също ще бъдат предмет. Това включва изисквания съгласно ДПУ², Регламента относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор (DORA)¹, на които ще бъдат подчинени ДПУ, и законодателния акт за киберустойчивост. Освен това се очаква Евросистемата да бъде обект на новия Регламент за киберсигурността, предложен от Комисията през март 2022 г.².

Като цяло в оценката се стига до заключението, че дългосрочните ползи от добре разработено цифрово евро с подходящи предпазни мерки надвишават разходите за него. Нещо повече, разходите при бездействие могат евентуално да бъдат много големи.

¹ Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор и за изменение на регламенти (ЕО) № 1060/2009, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 909/2014 [EUR-Lex — 52020PC0595 — BG — EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

² Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за определяне на мерки за високо общо ниво на киберсигурност в институциите, органите, службите и агенциите на Съюза https://commission.europa.eu/publications/proposal-cybersecurity-regulation_bg